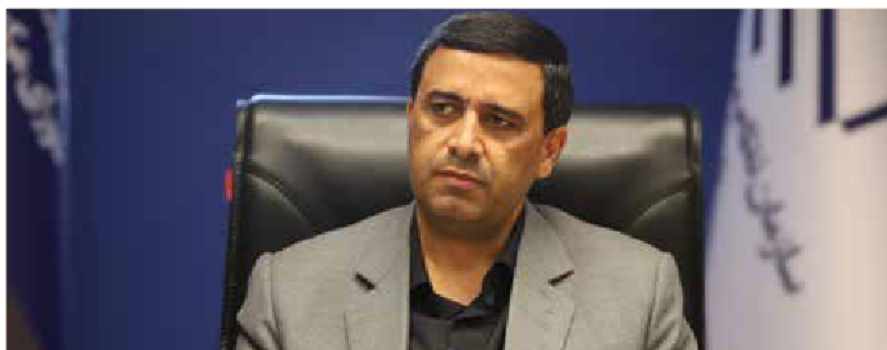

تعارض منافع؛ از منع تا مدیریت شفاف

سازمان نظام مهندسی ساختمان، به مثابه نگهبان امنیت کالبدی جامعه، در دورانی حساس از تحولات شهری و فناوری قرار دارد. کارآمدی این نهاد در گرو نهادینه سازی دو اصل جداناپذیر است: ایجاد سازوکارهای شفاف برای مدیریت روابط و منافع درونی و تضمین صلاحیت و کیفیت در عرصه عملیاتی ساخت و ساز. شماره حاضر، با تمرکز همزمان بر «تعارض منافع» و «خدمات اجرا»، هریک را به طور مستقل و در جایگاه خود، مورد کنکاش قرار می دهد. موضوع «تعارض منافع» به عنوان یکی از کلیدی ترین مفاهیم در حاکمیت سازمانی، نیازمند واکاوی و شفاف سازی است. این پدیده هنگامی رخ می نماید که موقعیت های تصمیم گیری درون سازمانی، در معرض تأثیرپذیری از ملاحظات فردی یا گروهی قرار گیرند. برای درک عمق و پیامدهای آن، نخست باید ابعاد و مصادیقش در بافت سازمانی به روشنی تبیین شود. رویکرد کنونی به این مسئله، اغلب محدود به تدوین بخشنامه های منع کننده بوده است. آنچه اکنون ضروری می نماید، گذار از یک نگاه سلبی به رویکردی اجبابی و نظام مند است. طراحی چهارچوب های شفافیت ساز، اطلاع رسانی پیشگیرانه و پایش مستمر می تواند فضایی ایجاد کند که در آن، وفاداری به منافع عمومی و اخلاق حرفه ای، به گفتمان مسلط مدیریتی و اجرایی تبدیل شود. این گذار، نیازمند عزم راسخ و پذیرش نقد درونی است.

از سوی دیگر، «خدمات اجرا» عرصه دیگری است که ضعف در آن، مستقیم ترین ضربه را به ایمنی بناها و اعتماد مردم وارد می سازد. کیفیت نهایی یک ساختمان، در گرو مهارت، دانش و مسئولیت پذیری مجری آن است. با این حال، این حلقه حیاتی در چرخه ساخت و ساز، هنوز به درستی ساماندهی نشده و از جایگاه حرفه ای متناسب با مسئولیتش برخوردار نیست. تمرکز بر این موضوع، اعترافی صادقانه به یک کاستی ساختاری و تلاشی برای جبران آن است. هدف، خلق یک اکوسیستم حرفه ای برای مجریان است که در آن، گزینش، نظارت و ارتقای جایگاه آنان بر مبنای شایستگی، عملکرد و تعهد به کیفیت صورت پذیرد. این امر مستلزم بازنگری در قوانین، تقویت سازوکارهای اعطای پروانه های اجرا و ایجاد انگیزه های ملموس برای حرکت به سمت استانداردهای بالاتر است. این شماره از نشریه شمس، با گردآوری تحلیل های متفاوت و گاه متعارض در این دو حوزه، در پی آن است تا عمق مسائل را بی پرده نشان دهد و ذهنیت جامعه مهندسی را به چالش بکشد. ما بر این باوریم که تاب آوری و اعتبار سازمان در آینده، در گرو رویارویی شجاعانه با چنین موضوعات بنیادینی است. رسالت ما، نه پنهان کردن مشکلات، که روشن کردن راه حل ها از طریق گفت و گوی گسترده و مبتنی بر دانش است.

امین مقومی، رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان